Az Európai Unió
Tanácsa

Luxembourg, 2017. június 19.
(OR. en)

10238/17

CFSP/PESC 524
CSDP/PSDC 322
POLMAR 22
COPS 196
POLMIL 73
TRANS 270

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2017. június 19.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	10221/17 CFSP/PESC 520 CSDP/PSDC 319 POLMAR 21 COPS 192 POLMIL 70 TRANS 269
Tárgy:	A Tanács következtetései a globális tengerhajózási biztonságról – A Tanács következtetései (2017. június 19.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a globális tengerhajózási biztonságról szóló, a Tanács által a 2017. június 19-i 3551. ülésén elfogadott tanácsi következtetéseket.

MELLÉKLET

A Tanács következtetései a globális tengerhajózási biztonságról

Bevezetés

1. A Tanács felhívja a figyelmet arra, hogy az EU a globális tengerhajózási biztonság egyik fenntartójaként fontos szerepet tölt be a tengerpolitika többoldalúságának és a jogállamiságnak a tengereken történő előmozdításában, és kiemeli a nemzetközi jog és különösen az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezménye egyetemes alkalmazásának a területén való együttműködés jelentőségét, összhangban az EU globális stratégiájában és a vonatkozó tanácsi következtetésekben azonosított stratégiai prioritásokkal.

2. A Tanács e tekintetben ösztönzi az EU tengerhajózási biztonsági stratégiájának és az azt kísérő cselekvési tervnek a folyamatos végrehajtását, aminek célja továbbá megerősíteni az uniós szakpolitikák külső és belső biztonsági dimenzióinak összekapcsolását, összehangolva azt a globális tengerhajózási ágazatban az uniós tengeri medencékre és a közös tengeri területekre alkalmazandó egyéb releváns ágazati és regionális tengerhajózási biztonsági stratégiákkal és szakpolitikákkal. A Tanács hangsúlyozza továbbá a nemzetközi óceánpolitikai irányítás és a globális tengerhajózási biztonság közötti szoros kapcsolatot, összhangban az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó, egyetemes fenntartható fejlesztési menetrendjének a végrehajtását támogató, a „Nemzetközi óceánpolitikai irányítás: az óceánjaink jövőjét biztosító menetrend” című, 2016. november 10-i közös közleménnyel és a 2017. április 3-i tanácsi következtetésekkel, valamint hangsúlyozza, hogy az óceánokról első alkalommal 2017. június 5–9-én New Yorkban tartott ENSZ-konferencián nagy lendületet kapott a globális megközelítés alkalmazása, és nyugtázza a G7-ek külügyminisztereinek a tengerhajózási biztonságról szóló közös nyilatkozatát.

3. A Tanács emellett üdvözli az EU globális stratégiájának és az európai védelmi cselekvési tervnek a végrehajtása tekintetében folyamatban lévő munkát, beleértve különösen a tengerhajózási biztonság terén robusztusabb kapacitások kialakítását elősegítő javaslatokat és intézkedéseket.

Földrajzi hatály

4. A Tanács kiemeli, hogy kezelni kell a tengerhajózási biztonság prioritásait, és hogy az EU-nak az európai tengeri medencéket – különösen a Földközi-tengert, a Balti-tengert és a Fekete-tengert – illetően nagyobb szerepet kell vállalnia. A Tanács ezen túlmenően valamennyi európai tengeri medencében ösztönzi a harmadik országokkal való regionális együttműködést – az elfogadott uniós szakpolitikákkal összhangban és az olyan regionális többoldalú fórumok keretében, mint például a fekete-tengeri szinergia –, és kiemeli, hogy tanulni kell a fekete-tengeri regionális tengerhajózási biztonsági együttműködés meglévő bevált gyakorlataiból.

5. A Tanács hangsúlyozza, hogy az EU számára prioritást jelent az Északi-sarkvidék országaival – többek között az Északi-sarkvidéki Tanács keretében – folytatott együttműködés. Tekintettel a környezet gyors változására, valamint az új kereskedelmi útvonalak megnyitására, az Északi-sarkvidékről szóló 2016. június 23-i tanácsi következtetésekkel összhangban alaposabban meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy az EU az Északi-sarkvidék tekintetében komolyabb szerepet vállaljon a regionális struktúrák és folyamatok támogatásában.

6. Emlékeztetve a 2017. február 3-i máltai nyilatkozatra és az EU és Törökország 2016. március 18-i nyilatkozatára, a Tanács üdvözli a Földközi-tenger térségét illetően folyamatban lévő munkát – különösen a Frontex által a Földközi-tenger középső és keleti térségében koordinált műveletek és a Líbia partjainál a nemzetközi vizeken az EUNAVFOR MED – SOPHIA művelet keretében folyó munkát –, valamint az információknak az általános tengerhajózási biztonság javítása céljából történő megosztását. Hangsúlyozza továbbá, hogy a helyi kapacitásoknak a Földközi-tenger teljes térségében való kiépítéséhez elengedhetetlen a Földközi-tenger térség országaival és a regionális szervezetekkel való szoros együttműködés, valamint a transzregionális együttműködés. A Tanács üdvözli, hogy folyamatban van a „Seahorse" földközi-tengeri hálózat létrehozása, amelynek célja az észak-afrikai országok azzal kapcsolatos együttműködésének és kapacitásainak a fokozása, hogy a határőrizeti rendszereik megerősítése révén kezeljék az irreguláris migráció és az illegális kereskedelem által jelentett problémát. A Tanács szorgalmazza a Földközi-tengerrel kapcsolatos alaposabb helyzetismeret közös kialakítását az érintett uniós ügynökségek – többek között az Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökség (EMSA), az Európai Unió Műholdközpontja (SATCEN), az Európai Halászati Ellenőrző Hivatal (EFCA), az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (FRONTEX) és az európai határőrizeti rendszer (EUROSUR) – által, teljes körűen kidolgozva és üzembe helyezve ugyanakkor a KBVP-t támogató tengerfelügyeleti hálózatot (MARSUR) is, és teljes mértékben kihasználva a jövőbeli közös tengerfelügyeleti információmegosztási környezetet (CISE), amelyet tovább kell fejleszteni és üzembe kell helyezni. Folytatni kell továbbá a munkát az Egyesült Nemzetek szakosodott ügynökségeivel is, és a lehető legjobban ki kell használni a SHADE MED (közös tájékoztatás és konfliktusfelszámolás a Földközi-tenger térségében – Shared Awareness and De-confliction in the Mediterranean) kínálta lehetőségeket. Ezen túlmenően a Tanács üdvözli a MED 7 által azzal kapcsolatban betöltött szerepet, hogy felhívja a figyelmet a Földközi-tengeren a tengerhajózási biztonság terén tapasztalható kihívásokra.

7. A Tanács üdvözli a Szomália partjainál folyó kalóztevékenység elleni küzdelemre és az Afrika szarvára vonatkozó átfogó uniós megközelítésből szerzett tapasztalatokat. E megközelítésnek a jövőben is irányt kell mutatni és ösztönöznie kell az EU-t arra, hogy felvegye a küzdelmet más nem biztonságos tengeri területeken jelentkező kihívások ellen is, partnerségben és párbeszédet folytatva a legfontosabb nemzetközi partnerekkel. Megállapítja, hogy az EUNAVFOR Atalanta művelet és egyes harmadik országok tengeri hadereje is hozzájárult Szomália partjainál a kalóztámadások és fegyveres rablótámadások elriasztásához, megelőzéséhez és az ellenük való küzdelemhez, valamint a regionális biztonsághoz. A kalóztámadások elleni küzdelemben fontosnak bizonyult még a legjobb irányítási gyakorlatoknak a tengerhajózási ágazatban történő alkalmazása, párosulva azzal, hogy fegyveres őröket alkalmaznak a kereskedelmi hajók fedélzetén. Ugyanígy az EUCAP Szomália és a kiegészítő kapacitásépítési programok is jelentős mértékben hozzájárultak a regionális biztonsághoz és stabilitáshoz, összhangban az Afrika szarva térségre vonatkozó uniós stratégiai kerettel és a 2015–2020-as időszakra vonatkozó releváns uniós regionális cselekvési tervvel. A Tanács hangsúlyozza a helyi és a regionális felelősségvállalás jelentőségét, és e tekintetben üdvözli a Szomália partjainál folyó kalóztevékenység problémájával foglalkozó kapcsolattartó csoport munkáját. Megjegyzi ugyanakkor, hogy a szomáliai kalózkodás kiváltó okait még nem sikerült felszámolni, és az Indiai-óceán nyugati részén és a Vörös-tenger térségében továbbra is fokozott figyelmet kell fordítani a tengeren elkövetett bűncselekmények különböző formáira.

8. Az EU üdvözli azokat a folyamatban levő, a yaoundéi folyamattal összhangban álló kapacitásépítési tevékenységeket, amelyek a parti államok és a regionális szervezetek – így a Guineai-öbölben az ECCAS és az ECOWAS – támogatását szolgálják. Üdvözölte emellett a G7++ Guineai-öböl barátai elnevezésű csoportjának fontos hozzájárulását, és nyugtázza az Egyesült Királyság–Franciaország közös jelentéstételi mechanizmusa – Tengeri kereskedelmi helyzetismeret – Guineai-öböl kezdeményezés folytatódó sikerét. A Tanács hangsúlyozza, hogy a régióbeli államoknak és a regionális érdekelt feleknek hatékonyan együtt kell működniük és helyi szinten szerepet kell vállalniuk, többek között a tengerfelügyeleti ágazatban, operatív szinten is. A Tanács üdvözli az uniós tagállamoknak a térségre irányuló kétoldalú kezdeményezéseit, és hangsúlyozza, hogy ezeket össze kell hangolni a már folyamatban levő uniós kezdeményezésekkel. Emellett aggodalommal jegyzi meg, hogy a Guineai-öböl térségében továbbra is folytatódnak a kalóztámadások és fegyveres rablótámadások, és egyre több a váltságdíj reményében elkövetett emberrablás, ezért üdvözli az uniós kapacitásépítési tevékenységek térségbeli fokozására irányuló terveket, amelyek külön hangsúlyt fektetnek az igazságszolgáltatási ágazat és a jogállamiság megerősítésére úgy a tengeren, mint a szárazföldön. A Tanács emellett ösztönzi a térségbeli államokat, hogy jogrendszereiket igazítsák ki oly módon, hogy hatékonyabban fel tudják venni a küzdelmet a kalóztámadások, a fegyveres rablások és a tengeren elkövetett bűncselekmények egyéb formái ellen.

9. A Tanács aláhúzza, hogy a tengerhajózási biztonság területén egyre nagyobb feszültségek mutatkoznak az Indiai- és a Csendes-óceánon egyaránt, és arra ösztönzi az EU-t és tagállamait, hogy mozdítsanak elő olyan bizalomépítő intézkedéseket, amelyekkel – az ENSZ Tengerjogi Egyezményével összhangban – kezelni lehet a Dél-kínai-tengeren kialakult feszültségeket, valamint osszák meg a békés vitarendezés terén szerzett pozitív tapasztalataikat, ideértve a közös vízkészlet-gazdálkodásra és a tengeri környezet védelmére irányuló konkrét együttműködési projektek kidolgozását is. A Tanács üdvözli az ASEAN tagállamai és Kína között a dél-kínai-tengeri magatartási kódexre vonatkozó keretmegállapodásról folytatott tárgyalások eddigi eredményeit. A Tanács bíztató lépésnek tekinti a keretmegállapodást, amelynek eredményeként hatékony magatartási kódex dolgozható ki. A Tanács hangsúlyozza a nemzetközi jog területén folytatott együttműködés és az ENSZ Tengerjogi Egyezménye által biztosított vitarendezési mechanizmusok fontosságát.

Együttműködés más nemzetközi szervezetekkel

10. A Tanács ösztönzi az együttműködést az érintett nemzetközi partnerekkel és szervezetekkel, különösen az ENSZ-szel. E tekintetben elő kell mozdítani az EU és az ENSZ rendszere közötti együttműködést, ideértve az ENSZ ügynökségeit is. A Tanács üdvözli az ENSZ hozzájárulását az UNCLOS egyetemes alkalmazásának előmozdításához, valamint a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet és az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala által a tengerek és óceánok biztonságának és védelmének garantálására irányulóan végzett munkáját. Ezzel párhuzamosan üdvözli az ENSZ főtitkárának 2016. július 25-i jelentését és a Közgyűlés A/71/463 határozatát tengerbe dobott vegyi fegyverek okozta szennyezésről.

11. A Tanács üdvözli az EU és a NATO között a tengerhajózási biztonság területén folytatott együttműködés megerősítésében elért eredményeket, és ösztönzi a további előrelépést a tengerügyi kérdések végrehajtásában, ideértve annak biztosítását, hogy tengeri kapacitásépítési erőfeszítéseink kiegészítsék egymást, összhangban az Európai Tanács elnöke, az Európai Bizottság elnöke és a NATO főtitkára által 2016. július 8-án Varsóban aláírt közös nyilatkozattal. A Tanács kiemeli, hogy az EU és a NATO közötti együttműködést az inkluzivitásnak, a kölcsönösségnek és az egyes szervezetek döntéshozatali autonómiájának teljes körű tiszteletben tartása mellett kell folytatni.

12. A Tanács megjegyzi, hogy a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségével (ASEAN) és más ázsiai partnerekkel folytatott nemzetközi együttműködés fontos lépést jelent az EU számára e térségben. Ezzel összefüggésben a Tanács üdvözli, hogy az ASEAN regionális fórumának (ARF) következő ülésszakok közötti tengervédelmi ülésén (2017–2020) az EU társelnöki posztot tölt be, és hogy a tengerhajózási biztonságról szóló EU–ASEAN magas szintű párbeszéd keretében több fordulóra is sor került majd, és várakozással tekint az elé, hogy az EU fokozottabb szerepet töltsön be a délkelet-ázsiai politikai és biztonsági architektúrában.

13. Az Afrikai Unió állam- és kormányfőinek a tengerhajózási biztonsággal, védelemmel és fejlesztéssel foglalkozó, 2016 októberében Loméban tartott csúcstalálkozóján elért pozitív eredményekre építve a Tanács hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU folytassa és fokozza az afrikai partnerországokkal és -szervezetekkel folytatott együttműködést, többek között a kék gazdaságra vonatkozóan, és mélyítse el a tengerhajózási biztonságról folytatott párbeszédet a különböző fórumokon, így az Abidzsánban tartandó közelgő Afrika–EU csúcstalálkozón. Ezzel összefüggésben a Tanács támogatja az Afrikai Uniónak a tengerhajózási biztonság és fejlesztés előmozdítására irányuló törekvéseit, ideértve a Loméi Charta mielőbbi hatályba léptetését.

További teendők

14. Elismerve, hogy a tengerhajózási biztonság alapvető feltétele a tengeri és tengerhasznosítási környezetben végzett fejlesztésnek, munkahelyteremtésnek és kutatásnak, valamint a globális óceánpolitikai irányításnak, a Tanács üdvözli, hogy EU 2017. október 5–6-án otthont ad a negyedik „Óceánunk” konferenciának, és várakozással tekint az elé, hogy minden résztvevő vállalásokat tegyen és hozzájáruljon a óceángazdálkodás hatálya alá tartozó vizek biztonságos, védett, tiszta és fenntartható kiaknázásához.

15. Az EU ismételten felszólít a nemzetközi jog, így az ENSZ Tengerjogi Egyezménye teljes mértékű tiszteletben tartására és alkalmazására. A Tanács kiemeli a nyílt tenger szabadságai, a kizárólagos gazdasági övezetekben a hajózás és a nyílt tenger feletti átrepülés szabadsága, a felségvizeken való békés áthaladás joga, valamint a szorosokon való áthaladás joga tiszteletben tartásának fontosságát, valamint az ENSZ Tengerjogi Egyezménye szerinti hajózási biztonság megerősítésének fontosságát. A Tanács emellett hangsúlyozza a kizárólagos gazdasági övezetekben a harmadik országokra háruló kötelezettségeket, emellett pedig aláhúzza a parti államoknak az ENSZ Tengerjogi Egyezménye V. és VI. része szerinti szuverén jogai és joghatósága védelmének fontosságát. Nyomatékosítja azt is, hogy biztosítani kell az államoknak a saját természeti erőforrásaik feltárására és kiaknázására irányuló szuverenitása és szuverén jogai védelmét.

16. A Tanács várakozással tekint azon következő lépések elé, amelyek nyomán a világ minden fő tengeri térségére kiterjedően célzott uniós intézkedések születnek a tengerhajózási biztonság javítása érdekében, és hangsúlyozza, hogy a stabil és biztonságos globális tengerhajózási ágazat előmozdítása érdekében folyamatosan átfogó megközelítést alkalmazására kell törekedni, és e célból kezelni kell a tengerhajózás biztonságának terén fennálló hiányosságokat, és elő kell mozdítani a tengerek globális szintű jó kormányzását, összhangban az EU átfogó stratégiájában és az egyéb uniós szakpolitikákban azonosított prioritásokkal és elvekkel.